

2018-03-22

Dnr: KS 2018/00096

Handläggare

Avdelningschef Britt-Inger Berntsson

Telefon 0522-69 70 77

britt-inger.berntsson@uddevalla.se

Yttrande över remiss från Finansdepartementet av slutbetänkandet reboot, omstart för den digitala förvaltningen (SOU 2017:114)

Sammanfattning

Finansdepartementet har inkommit med remiss av SOU 2017:114. Uddevalla kommun ges möjlighet att lämna svar på remissen.

Utredningen ger förslag inom några områden rörande digitalisering inom den offentliga sektorn. Förslagen är att regeringen bör fastställa en strategi och mål för den offentliga förvaltningens digitalisering och förnya avsiktsförklaringen om digitalisering med SKL. Vidare föreslås att staten ska utfärda en elektronisk identitetshandling, att staten ska säkerställa att Sverige kan anmäla en elektronisk identitetshandling för användning i Europa samt att Mina meddelanden ska regleras i en lag om infrastruktur för digital post.

Synpunkter

Synpunkter i sammanfattning

Kommunen välkomnar ambitionen att skapa en effektiv styrning av utveckling, införande och förvaltning av nationella digitala tjänster och elektronisk identitetshantering. Utredningen lyfter på ett positivt sätt fram att en av utgångspunkterna är att digitaliseringen av offentlig sektor också syftar till att stärka landets konkurrenskraft.

- Både landsting och den kommunala sektorn har behov av ett enhetligt och gemensamt ramverk vid utveckling av våra tjänster som bidrar till nytta för invånare och näringsliv. Ett gemensamt ramverk för grundläggande delar hotar inte det kommunala självstyret..
- Det är först när vi arbetar enligt gemensamma ramar inom hela den offentliga sektorn med målbilden en offentlig sektor som Sverige kommer att ha förmåga att återta sin position och vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter.
- Mål och mätetal för verksamhets utveckling med stöd av digitalisering skall vara nationellt överenskomna, finnas regionalt och kommunalt också samt vara jämförbara med internationella mätetal.

2018-03-22

Dnr KS 2018/00096

- Några kompletteringar påpekas avseende elektronisk identitetshandling.
- Digitaliseringsmyndigheten bör under 2018 säkerställa förnyad avsiktsförklaring om digitalisering med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Det bör vara tydligt och utom all tvekan att digitaliseringsmyndigheten har i uppdrag att under 2018 initiera uppdrag som bidrar till att uppnå regeringens viljeriktning.
- Det är bra att den invånare som önskar ta emot post i digital brevlådan ska få det oavsett vem som levererar den offentliga servicen. Att brevlådan också inom en snar framtid hanterar dubbelriktad trafik förutsätter vi.
- Det är önskvärt med en ökad samordning av statliga lokalkontor med landstingsdrivna och kommunala kontaktcenter.
- Digitaliseringsmyndigheten bör ges i uppdrag att ta fram var gränssnitt gällande kostnaderna ska gå mellan myndigheter inom offentlig sektor och den förvaltningsgemensamma tjänsten.

1. Mål och mätetal för digitalisering

I avsnittet 7.3.1 beskrivs ett mål som förslag för regeringen: ”Den offentliga förvaltningens användning av digitala medel ska leda till att det blir så enkelt som möjligt för så många som möjligt att utöva sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter samt ta del av förvaltningens service. Den offentliga förvaltningens användning av digitala medel ska vara säker samt öka kvaliteten och effektiviteten i den offentliga förvaltningen som helhet.” Detta mål är utmärkt och bör kunna gälla för hela den offentliga sektorn. Detta bör vara en ingångsnivå för den nya avsiktsförklaringen mellan staten och SKL.

I avsnitt 7.3.2 anges att utredningen, i ljuset av avsiktsförklaringen mellan staten och SKL, vill rekommendera fullmäktige i landsting och kommuner att utforma egna mål i samma anda som de mål som utredningen föreslår att riksdagen och regeringen ska besluta. Kommunen ställer sig positivt till en harmonisering av mätetal i Sverige. Det är viktigt att mått tas fram i samråd mellan berörda parter, att dessa blir mätbara på ett hanterbart sätt. Vi behöver kunna mäta samma saker på nationell nivå utifrån de mest kända internationella mätningarna och de måtten skall finnas tillgängliga också för regional och kommunal nivå. Mätetal skall inte utformas så att digitaliseringen blir ett mål i sig. Målet med mätetalen bör alltid vara en så effektiv och kvalitativ verksamhet som möjligt, inte en så digital verksamhet som möjligt.

2. Målbilden bör vara: En offentlig sektor

Kommunen ser en målbild: *En offentlig sektor*. Med detta avses att många invånares ärenden inte bara berör kommunen ärendet lämnats in i utan behöver handpåläggning också av både landsting och statliga myndigheter. Ett utrednings- och analysarbete enligt en GAP-analys med denna syn borde genomföras. D v s var är vi nu inom ett antal områden såsom lagstiftning, semantik, organisation, finansiering, genomförandestruktur, teknisk standards/interoperabilitet, certifiering av anslutna parter och var behöver vi vara för att erbjuda invånare och näringsliv i Sverige *en offentlig*

2018-03-22

Dnr KS 2018/00096

sektor. Detta förhållningsätt till vad vi vill åstadkomma i Sverige saknas delvis både i utredningens ambitioner och i de många bra arbeten som görs runt om i Sverige.

Förhållningsättet skulle troligen minska risken för missförstånd, synliggöra och kunna klargöra gränsdragningar mellan olika aktörers arbete mot målet och synliggöra eventuella gränser inom respektive ovan nämnt område av branschspecifika skäl ex vårdnära behov. Detta har flera andra länder lyckats med och Sverige är inte där ännu. Detta är en nyckel till att nå vårt gemensamma nationella mål att vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter.

3. Elektronisk identitetshandling

12.8.5 Kommunen ställer sig bakom tanken att en statlig elektronisk identitetshandling utgör grundidentifiering för alternativa elektroniska identitetshandlingar, detta inte minst för att ge näringslivet möjlighet att driva utvecklingen vad gäller elektroniska identitetshandlingar. Biometriska system kanske borde noteras som ett tänkbart sätt att hantera detta också.

I 12.8.1 anges att målgruppen för den statliga elektroniska identitetshandlingen bör vara svenska medborgare samt folkbokförda i Sverige. Det finns ett behov av att identifiera även de som exkluderas av skrivningen, om än med annan elektronisk identitetshandling på ett jämförbart och processmässigt likartat sätt.

15.8.1 Det är, för såväl medborgare som tjänsteman, viktigt att särskilja mellan vad som behandlas som privatperson och i tjänsteutövande. Dock underförstås i utredningen att elektronisk identitetshandling på kort är att föredra. Det är iofs goda sakskaäl som framförs i utredningen men att begränsa möjligheten till elektronisk identifiering i tjänsten till enbart kort motverkar stundtals de verksamhetsprocesser som hanteras av såväl kommuner som landsting och regioner.

4. Tydligare avsiktsförklaring mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting

Den nya avsiktsförklaringen mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting bör utformas med tydligare ett förhållningsätt i det ovan nämnda under avsnitt 1 och 2, så att offentlig verksamhet utför arbete i enlighet med det övergripande ramverk för förvaltningsgemensamma digitala funktioner som den nya digitaliseringsmyndigheten har i uppdrag att etablera. Samt att informationsförsörjning av gemensamma informationsområden sker på ett enhetligt sätt. Informationsförsörjning som mjuk infrastruktur och förvaltningsgemensamma digitala funktioner som hård infrastruktur. Dessa ramverk kommer att underlätta arbetet att verksamhetsutveckla med hjälp av digitalisering och leverantörer av tjänster och system får ett ramverk att använda vid utformning av nya och vidareutveckling av gamla tjänster.

2018-03-22

Dnr KS 2018/00096

5. Mina meddelanden

Det är positivt att man i slutbetänkandet föreslår att infrastrukturen Mina meddelanden öppnas upp även för privata utförare som avsändare. Genom förslaget spelar det inte längre någon roll om det är en privat utförare som tar hand om den offentliga angelägenheten. Digital post kan skickas på precis samma sätt som om det är landsting/kommun som själv utför angelägenheten. För mottagaren blir det ingen skillnad om man har valt en privat utförare eller inte. All digital post från dessa avsändare kan hamna i samma digitala brevlåda. Det ökar nyttan för både allmänhet och offentlig sektor. Förslaget ligger i linje med det som lyfts fram av Västra Götalandsregionen, andra landsting och kommuner och av SKL i tidigare remissyttrande på utredningens delbetänkande. Det förutsätts att Mina meddelanden inom en snar framtid även hanterar dubbelriktad trafik. Vidare bör skrivningen om nationell brevlåda ska omfatta hela offentlig sektor.

6. Samordnad organisation för offentliga lokalkontor

Kommunen vill se en ökad samordning av statliga lokalkontor med landstingsdrivna och kommunala kontaktcenter. En samordning som skulle innebära samarbete i praktiken och därmed skulle det bli än mer naturligt att samarbeta med det nationella övergripande ramverket av förvaltningsgemensamma funktioner och det gemensamma ramverket för grundläggande informationsförsörjning. Vid etablering av statliga lokalkontor så missar man idag en effektiviseringspotential då man inte samlokaliserar med landsting och/eller kommunerna.

7. Konsekvenser för det kommunala självstyret

Slutbetänkandet påpekar att proportionalitetsprincipen inte gör några intrång i det landstingskommunala självstyret med ställda förslag. Intresset av det självstyret borde prövas mot invånarens intresse och regeringens ambition om att vara bäst i världen på att använda på digitaliseringens möjligheter. Landsting och kommuner riskerar att få både ökade kostnader och svårigheter vid upphandling och kravställning på nya- och vidareutveckling av befintliga digitala tjänster om arbetet fortsättningsvis ska ske utifrån enskilda landsting eller kommuners förmåga att hantera alla delar som behöver beaktas vid verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering.

Både landsting och den kommunala sektorn har behov av ett enhetligt och gemensamt ramverk vid utveckling av våra tjänster som bidrar till nytta för invånare och verksamhet. Ett gemensamt ramverk för grundläggande delar hotar inte det kommunala självstyret.

8. Kommunala finansieringsprincipen – ekonomiska konsekvenser

Landsting och kommuner oavsett storlek digitaliserar idag och har stora kostnader för detta. Utifrån ett nationellt perspektiv bör ett gemensamt ramverk för förvaltningsgemensamma digitala funktioner i förlängningen medföra att pengar sparas och att resurser används på bästa sätt, små landsting och kommuner behöver inte lägga resurser på att utveckla grundläggande ramverk utan istället fokusera på att hantera det

2018-03-22

Dnr KS 2018/00096

gemensamma ramverket på ett effektivt sätt. Vidare blir det ett mer jämlikt samhälle för invånaren oavsett var i landet hen är bosatt.

Det är önskvärt med en grundsyn om att all offentlig verksamhet på ett kostnadseffektivt och om möjligt fritt får nyttja de förvaltningsgemensamma tjänsterna. Digitaliseringsmyndigheten bör ges i uppdrag att ta fram var gränssnitt gällande kostnaderna ska gå mellan myndigheter inom offentlig sektor och den förvaltningsgemensamma tjänsten.

Avslutningsvis

Kommunen önskar att regeringen i fortsatt arbete tar höjd för att omfatta all offentlig verksamhet och inte att landsting eller kommuner deltar på frivillig basis. Regeringens viljeriktning bör vara tydlig med att gemensamma ramverk skall gälla för alla. Digitalisering är ett verktyg som ger bäst effekter vid storskalig användning. Detta till nytta för invånare och näringsliv, effektivt resursanvändning och med vårt nationella gemensamma sikte på att vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter.

Britt-Inger Berntsson
Avdelningschef